

C-36/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. január 22.

A kérdést előterjesztő bíróság:

College van Beroep voor het bedrijfsleven (gazdasági tárgyú közigazgatási jogviták fellebbviteli bírósága, Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. december 22.

Felperes:

(a De Scharrelderij cégnév alatt is eljáró) Sense Visuele Communicatie en Handel vof

Alperes:

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárás tárgyát (a De Scharrelderij cégnév alatt is eljáró) Sense Visuele Communicatie en Handel vof (a továbbiakban: felperes) és a Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (mezőgazdasági, természetvédelmi és élelmiszerminőségi miniszter, Hollandia, a továbbiakban: alperes) között azzal kapcsolatban folyamatban lévő jogvita képezi, hogy az alperes megtagadta a felperes azon kárának megtérítését, amely az alperes által az uniós jog valamely rendelkezésének alkalmazására vonatkozóan szolgáltatott téves információ miatt keletkezett.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bizalomvédelem elvének alkalmazására vonatkozik. Különösen az a kérdés merül fel, hogy a nemzeti közigazgatási hatóság által az uniós jog valamely

egyértelmű rendelkezésére vonatkozóan – amiért a bizalomvédelem uniós jogi elvére nem lehet hivatkozni – szolgáltatott téves információ esetében megítélhető-e a bizalomvédelem nemzeti jogban alkalmazandó elve alapján, hogy e hatóság jogsértést követett-e el azáltal, hogy nem térítette meg az érintett személy kárát.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Ellentétes-e az uniós joggal az, hogy a nemzeti jogban alkalmazandó bizalomvédelem elve alapján ítélik meg, hogy egy nemzeti közigazgatási hatóság az uniós jog valamely rendelkezésének figyelmen kívül hagyásával bizalmat keltett-e, és így a nemzeti jog szerint jogellenesen járt-e el azáltal, hogy nem térítette meg az érintett személy ebből eredő kárát, ha e személy nem hivatkozhat eredményesen a bizalomvédelem uniós jogi elvére, mert egyértelmű uniós jogi rendelkezésről van szó?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezés

A közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1307/2013 rendelet) 50. cikke

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes olyan közkereseti társaság, amelynek két tagja van, A és B. A 1977. január 21-én született. A felperes 2017 óta sertésenyésztő üzemet működtet.
- 2 Az alperes az Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederlandot (állami vállalkozói ügynökség, Hollandia, a továbbiakban: RVO) bízta meg a közös agrárpolitika Hollandiában történő végrehajtásával. Mivel a felperes 2018-ra vonatkozóan nem rendelkezett támogatási jogosultságokkal, többször fordult az RVO-hoz azzal a kérdéssel, hogy megszerezheti-e ezeket a jogosultságokat, és ha igen, hogyan. Az RVO válaszaiból kitűnt, hogy a felperes jogosult a nemzeti tartalékból fiatal mezőgazdasági termelők számára kiosztandó támogatási jogosultságokra, mivel A 2018-ban egy bizonyos időpontban 41 évesnél fiatalabb volt. Az RVO e-mailben megerősítette ezt az információt, és 2018-ban az RVO internetes oldalán is szerepelt, hogy az érintett személy a kérelem benyújtásának évében még nem töltheti be a 41. életévét ahhoz, hogy fiatal mezőgazdasági termelőnek minősüljön.
- 3 Ezen információ alapján a felperes a 2018. április 5-i egységes kérelmében többek között a nemzeti tartalékból fiatal mezőgazdasági termelők számára odaítélendő támogatási jogosultságok kiosztását kérte. Az alperes e kérelmet azzal az indokkal utasította el, hogy A 2018-ban 40 évesnél idősebb volt – 2018. január 21-én

betöltötte a 41. életévét –, és így túllépte az 1307/2013 rendelet 50. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt korhatárt. E rendelkezés értelmében ugyanis az a személy minősül fiatal mezőgazdasági termelőnek, aki a kérelem benyújtásának évében „40 évesnél nem idősebb”. A 2019. március 22-i határozattal (a továbbiakban: megtámadott határozat) az alperes mint megalapozatlant elutasította a felperes által ezen elutasítással szemben benyújtott panaszt.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 4 A felek között nem vitatott, hogy a felperest 2018-ban nem vették figyelembe a nemzeti tartalékból fiatal mezőgazdasági termelők részére odaítélendő támogatási jogosultságok kiosztásakor. A felperes azonban úgy véli, hogy az alperes által szolgáltatott téves információ következtében olyan kár érte, amelyet az alperesnek meg kell térítenie. Mivel a felperes abból indult ki, hogy a nemzeti tartalékból kiosztandó támogatási jogosultságok illetik meg, nem szerzett támogatási jogosultságokat 2018-ra vonatkozóan, aminek következtében ebben az évben elveszítette a közvetlen kifizetéseket. A megtámadott határozat sérti a bizalomvédelem elvét, és jogellenes annyiban, amennyiben nem veszi figyelembe a fent említett téves információt és az abból eredő kárt.
- 5 Az alperes nem vitatja, hogy az RVO téves tájékoztatást adott a felperes részére. Az alperes szerint azonban a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a bizalomvédelem elvére nem lehet hivatkozni olyan egyértelmű uniós jogi rendelkezés esetében, mint amilyen az 1307/2013 rendelet 50. cikke (lásd: 1988. április 26-i Krücken ítélet, 316/86, EU:C:1988:201; 2013. június 20-i Agrofarm ítélet, C-568/11, EU:C:2013:407). Az uniós jogot alkalmazó nemzeti hatóság uniós jogot sértő magatartása ugyanis még jóhiszeműség esetén sem alapozhat meg jogos bizalmat.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 6 A felperes abból indulhatott ki, és jogosan indult ki abból, hogy az RVO az alperes álláspontját képviseli. Elképzelhető, hogy a felperes az RVO által közölt információ alapján kérte a nemzeti tartalékból fiatal mezőgazdasági termelők számára odaítélendő támogatási jogosultságok kiosztását, és nem szerzett támogatási jogosultságokat. Így elveszítette a közvetlen kifizetéseket, és kára keletkezett. Ezen eljárás keretében az a kérdés merül fel, hogy az alperes megsértette-e a bizalomvédelem elvét, és így jogellenesen járt-e el azáltal, hogy nem térítette meg ezt a kárt. A felperes tehát nem arra hivatkozik, hogy az alperesnek még a nemzeti tartalékból fiatal mezőgazdasági termelők számára odaítélendő támogatási jogosultságokat kellene kiosztania számára, hanem azt szeretné, hogy az alperes fizessen kártérítést.
- 7 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, amennyiben a tagállamoknak az uniós jog alkalmazása során – mint a jelen ügyben – tiszteletben kell tartaniuk a

bizalomvédelem uniós jogi elvét, nem alkalmazhatják a bizalomvédelem nemzeti jogban rögzített elvét is (lásd: 2008. március 13-i Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening ítélet, C-383/06, EU:C:2008:165, 52. és 53. pont; 2013. június 20-i Agroferm ítélet, C-568/11, EU:C:2013:407, 51. pont). A kérdést előterjesztő bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy még ha a bizalomvédelem nemzeti elvének kiterjedtebb védelmet kellene is nyújtania a felperes számára, a felperes arra nem hivatkozhat eredményesen. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti hatóság által az uniós jog megsértésével keltett bizalom nem eredményezheti azt, hogy a felperes részére még a nemzeti tartalékból fiatal mezőgazdasági termelők számára odaítélendő támogatási jogosultságokat osszanak ki.

- 8 Mindazonáltal nem egyértelmű a kérdést előterjesztő bíróság számára, hogy a felperes az alperes által közölt téves információ következtében őt ért kár megtérítését sem kérheti-e a nemzeti közigazgatási hatóságtól. Korábbi határozatokban a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy lehetséges annak a bizalomvédelem nemzeti elve alapján történő megítélése, hogy a nemzeti közigazgatási hatóság bizalmat keltett-e, és jogellenesen járt-e el azáltal, hogy nem térítette meg az érintett személynek az ebből eredő kárát.
- 9 Mancini főtanácsnok is kifejtette a Krücken ügyre vonatkozó, 1988. február 11-i indítványában (316/86, EU:C:1988:78), hogy az a következtetés, amely szerint az érintett gazdasági szereplő nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére, nem fosztja meg a károsult attól a lehetőségtől, hogy kártérítési keresetet indítson a nemzeti bíróság előtt a kárért felelős hatóságokkal szemben. Ezenkívül a holland jogirodalom – a Bíróság 1992. július 16-i Belovo ítéletére (C-187/91, EU:C:1992:333, 11. pont) hivatkozva – nem zárja ki, hogy a nemzeti közigazgatási hatóság által az uniós jog megsértésével keltett várakozások a nemzeti jog szerinti kártérítési keresetet eredményezzenek.
- 10 Úgy tűnik, hogy az ilyen kártérítést nem zárja ki a Kokott főtanácsnok által az Agroferm ügyre vonatkozó, 2013. január 24-i indítványában (C-568/11, EU:C:2013:35) hivatkozott valamennyi érv. A bizalomvédelem uniós jogi elvének alkalmazása biztosítja az uniós jog azonos alkalmazását valamennyi tagállamban, és azt, hogy – röviden összefoglalva – az uniós jog megsértésével keltett bizalom nem eredményezheti azt, hogy az érintett személy az uniós joggal ellentétes jogokra hivatkozhat. A nemzeti közigazgatási hatóság által fizetendő kártérítés azonban nem befolyásolja hátrányosan az uniós költségvetést, és nem eredményezi a tagállamok közötti verseny súlyos torzulását sem. Másrészt úgy tűnik, hogy a Kokott főtanácsnok által hivatkozott azon érv, amely szerint a bizalomvédelem uniós jogi elve nem alkalmazható az uniós jognak az uniós vagy tagállami hatóságok általi konkrét végrehajtásától függően, a bizalomvédelem uniós jogi elvének kizárólagos alkalmazása mellett szól, ami ennél fogva kizárná a megfelelő nemzeti elv alkalmazását.
- 11 A fentiekre tekintettel észszerű kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy ellentétes-e az uniós joggal az, hogy a nemzeti jogban alkalmazandó

bizalomvédelem elve alapján ítélik meg, hogy egy nemzeti közigazgatási hatóság az uniós jog valamely rendelkezésének figyelmen kívül hagyásával bizalmat keltett-e, és így a nemzeti jog szerint jogellenesen járt el azáltal, hogy nem térítette meg az érintett személynek az ebből eredő kárát, ha e személy nem hivatkozhat eredményesen a bizalomvédelem uniós jogi elvére, mert egyértelmű uniós jogi rendelkezésről van szó. Mivel e tekintetben az alapeljárás tárgyát képező jogvita megoldásához az uniós jog értelmezése szükséges, a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal céljából a fent megfogalmazott kérdést terjeszti a Bíróság elé.

MUNKADOKUMENTUM